

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 05. januar 2021.godine

RTS- Batut: Cilj da se ove godine vakcinacijom obuhvati najmanje 20 odsto stanovništva

RTS- Đerlek za RTS: Do kraja januara stiže još 80.000 doza "Fajzerove" vakcine

RTS- Nestašica lekova protiv zgrušavanja krvi, kada se očekuje stabilizacija na tržištu

RTS- Profesorka Vesna Šuljagić: O vakcini misliti kao o slobodi

BLIC- "PREŽIVELI SMO PRAVI CUNAMI" Zamenica direktora Infektivne klinike o radu u crvenoj zoni, gubitku pacijenata i šta im daje snagu da NASTAVE BORBU

RTV- Kon: Svejedno koju vakcinu primite

POLITIKA-2020 – godina kada smo shvatili pravu vrednost zdravlja

Batut: Cilj da se ove godine vakcinacijom obuhvati najmanje 20 odsto stanovništva

Direktorka Instituta za javno zdravlje Milan Jovanović "Batut", Verica Jovanović kaže za RTS da je cilj da se ove godine vakcinacijom obuhvati najmanje 20 procenata celokupnog stanovništva, kako bi sa imunitetom koji su postigli delovi populacije koji su preležali kovid, dostigli obuhvat od 60 odsto.

Verica Jovanović je govorila u Dnevniku RTS-a o planu imunizacije, koja počinje na više od 100 punktova u kliničkim centrima i opštim bolnicama širom zemlje.

Direktorka Instituta za javno zdravlje Milan Jovanović "Batut" kaže da je cilj da se ove godine vakcinacijom obuhvati najmanja 20 procenata celokupnog stanovništva, kako bi sa imunitetom koji su postigli delovi populacija koji su preležali kovid, dostigli obuhvat od 60 odsto.

"Danas prema operativnom planu krećemo krupnim koracima dalje u smislu obuhvata zdravstvenih radnika koji rade u najrizičniji zonama odnosno crvenim zonama", istakla je Jovanovićeva.

To su, kako je dodala, zaposleni u zdravstvenim ustanovama u svim onim bolnicama gde je obuhvat obolelih od kovid bio najveći.

"To su klinički centri u četiri najveća grada u Srbiji, istovremeno kliničko-bolnički centri u Beogradu, Vojno-medicinski centar, potom sve opšte bolnice", navela je Jovanovićeva.

Dodala je da će se u ovoj nedelji, počevši od danas, imunizacija raditi kontinuirano, osim za Božić.

"Očekujemo da ćemo imati obuhvat od osam i po hiljada zdravstvenih radnika i dve i po hiljade korisnika socijalnih ustanova i zaposlenih u socijalnim ustanovama", navodi Jovanovićeva.

Napomenula je da će prvo biti vakcinisani ljudi koji nisu preležali kovid, a nešto kasnije i oni koji jesu.

Đerlek za RTS: Do kraja januara stiže još 80.000 doza "Fajzerove" vakcine

Počinje vakcinacija na više od 100 punktova u kliničkim centrima i opštim bolnicama širom zemlje. Državni sekretar Mirsad Đerlek rekao je za RTS da je plan da se vakciniše oko 8.500 zdravstvenih radnika i 2.500 ljudi u gerontološkim centrima. Istakao je da će tokom januara u Srbiju stići 80.000 doza "Fajzerove" vakcine i da se očekuju i velike količine vakcina iz Rusije i Kine.

Državni sekretar u Ministarstvu zdravlja Mirsad Đerlek rekao je da je ministar zdravlja Zlatibor Lončar danas sazvaio sastanak sa članovima Nacionalnog koordinacionog tima za imunizaciju i da je napravljen detaljan plan vakcinacije za ovu nedelju.

"Mi planiramo do nedelje da vakcinišemo 2.500 ljudi u gerontološkim centrima i oko 8.500 zdravstvenih radnika po onim prioritetima o kojim smo pričali. Krenućemo od jedinica intenzivne nege, prijemno-trijažnih ambulanti, kovid bolnica", naveo je Đerlek gostujući u Dnevniku RTS-a.

Đerlek, koji je i predsednik Nacionalnog koordinacionog tima za imunizaciju, istakao je da će Ministarstvo zdravlja učiniti sve da se imunizacija izvrši na najbolji i najkvalitetniji način.

"Ono što nas raduje u ovom trenutku jeste veliki odziv i interesovanje za vakcinaciju i to je visoka svest koju ljudi pokazuju i shvatili smo, konačno, da jedino na ovaj način možemo doći do kolektivnog imuniteta i okončati ovu tešku borbu koju vodimo već godinu dana", istakao je Đerlek.

Više od 110 punktova za vakcinaciju širom Srbije

Naglasio je da će se vakcinacija od sutra (5. januara) obavljati na više od 30 lokacija širom Srbije, uključujući sve kliničke centre, opšte bolnice i da će na tim mestima biti preko 110 vakcinalnih punktova.

Kako je naveo, danas je stiglo 19.500 doza "Fajzerove" vakcine, a da je ranije stiglo 2.400 doza ruske vakcine "sputnjik".

"Sve će to biti utrošeno do nedelje, jer očekujemo sledećeg ponedeljka novi kontingent 'Fajzerove' vakcine, tako da u ovom mesecu treba da dobijemo oko 80.000 'Fajzerovih' vakcina. Dobićemo do kraja meseca i velike količine vakcine 'sputnjik' i kineske vakcine", kazao je Đerlek.

Dodao je da će u februaru stići još 200.000 doza "Fajzerove" vakcine i da će se učiniti sve da se pojača tempo vakcinacije iz nedelje u nedelju kako bi se što više ljudi vakcinisalo.

Đerlek je naveo da je od početka imunizacije, 24. decembra, vakcinu primilo oko 1.300 korisnika gerontoloških centara i da su samo kod jedne osobe primećena neželjena dejstva.

"Ostali nisu. To su sve na nekom nivou crvenila na mestu uboda, blagi bolovi i to je izuzetno bitno da, ALIMS (Agencija za lekove), ono što je i obećao i što su rekli, izuzetno je važno da su obe vakcine bezbedne", rekao je Đerlek.

Istakao je da su vakcine besplatne i da je država sve učinila da nabavi velike količine vakcina.

Nestašica lekova protiv zgrušavanja krvi, kada se očekuje stabilizacija na tržištu

Lekovi protiv zgrušavanja krvi su deo terapije kod pacijenata obolelih od kovida 19. Desetak dana uoči Nove godine došlo je do nestašice ovih lekova, a tržište još nije stabilizovano.

KORONAVIRUS U SRBIJI

Status: Cilj da se ove godine vakcinacijom obuhvati najmanje 20 odsto stanovništva

Vakcinacija od danas na 110 punkтова, sniženje upozoravaju na novi talas nakon Božića

Đerlek za RTS: Do kraja januara stiže još 80.000 doza "Fajzerove" vakcine

Stano: Beograd i Priština da saraduju oko vakcine protiv kovida 19

Nestašica lekova protiv zgrušavanja krvi, kada se očekuje stabilizacija na tržištu

Broj pacijenata koji moraju da primaju lekove protiv zgrušavanja krvi povećan je tokom epidemije jer kovid 19 vrlo često prouzrokuje trombozu, čak i kod osoba koje nikada ranije nisu imale takve zdravstvene probleme.

Upravo zbog toga poslednjih dana trudnice, kardiovaskularni bolesnici i oni koji izlaze iz bolnica nakon preležanog virusa ne mogu da nađu lek u apotekama.

"Trenutno ga nema u našim apotekama zato što je potražnja poslednjih mesec dana ili nekoliko nedelja bila viša nego što je to inače. Očekuje se stabilizacija u snabdevanju fraksiparinom negde sredinom januara. Postoje zamene, lekovi koji nisu identični, odnosno nisu paralelni lekovi, ali su iz iste grupe. Trenutno su i oni deficitarni", rekla je Stana Golubović iz Apoteka Ponorat.

Nestašica lekova protiv zgrušavanja krvi, kada se očekuje stabilizacija na tržištu

Lekovi protiv zgrušavanja krvi su deo terapije kod pacijenata obolelih od kovida 19. Desetak dana uoči Nove godine došlo je do nestašice ovih lekova, a tržište još nije stabilizovano.

Broj pacijenta koji moraju da primaju lekove protiv zgrušavanja krvi povećan je tokom epidemije jer kovid 19 vrlo često prouzrokuje trombozu, čak i kod osoba koje nikada ranije nisu imale takve zdravstvene probleme.

Upravo zbog toga poslednjih dana trudnice, kardiovaskularni bolesnici i oni koji izlaze iz bolnica nakon preležanog virusa ne mogu da nađu lek u apotekama.

"Trenutno ga nema u našim apotekama zato što je potražnja poslednjih mesec dana ili nekoliko nedelja bila viša nego što je to inače. Očekuje se stabilizacija u snabdevanju fraksiparinom negde sredinom januara. Postoje zamene, lekovi koji nisu identični, odnosno nisu paralelni lekovi, ali su iz iste grupe. Trenutno su i oni deficitarni", rekla je Stana Golubović iz Apoteka Beograd.

Nakon bolničkog lečenja od korone pacijenti sa izveštajem lekara odlaze u apoteke i domove zdravlja.

"U DZ Palilula ima dovoljnih količina fraksiparina, s tim što mi u nekim nestašicama koje se vanredno jave imamo zamene. To je lek koji sprečava koagulaciju krvi, sprečava stvaranje tromba i nastanak oštećenja na organima kao što su srce i mozak, i nastanak raznih patoloških stanja koja su fatalna za pacijente", kaže Snežana Kušljević iz DZ "Milutin Ivković" sa Palilule.

U Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje odobrili su uvoz dodatnih količina.

"Određene količine leka se isporučuju svakodnevno zdravstvenim ustanovama. Međutim te količine nisu dovoljne da podmire potražnju. Iz tog razloga RFZO je obezbedio dodatne značajno veće količine drugih lekove koje predstavljaju terapijsku zamenu fraksiparinu", navodi Jelena Nikić iz RFZO.

U veledrogerijama tvrde da dok ne stigne nova isporuka imaju dovoljno zamenskih lekova protiv zgrušavanja krvi ali samo za zdravstvene ustanove.

Svi koji ove lekove kupuju u apoteka mamoraće da sačekuju nove isporuke.

Profesorka Vesna Šuljagić: O vakcini misliti kao o slobodi

Profesorka Vesna Šuljagić, epidemiolog i načelnik Odeljenja za prevenciju i kontrolu bolničkih infekcija Vojnomedicinske akademije, zalaže se za što masovnije vakcinaciju stanovništva, jer se tako, kako kaže, virus stavlja pod kontrolu.

Profesorka Šuljagić, koja je pre deset dana primila prvu dozu vakcine "Fajzera" i "Bionteka", kaže da se dobro oseća i da je srećna i zadovoljna.

"Sanjala sam dan kada će stići vakcina. Mi na fakultetu učimo decu da je onaj momenat kad dobijemo vakcinu najvažniji. Virus je do sada kontrolisao nas, a sad mi preuzimamo kontrolu nad njim, pod uslovom da ispunimo sve protokole", rekla je, gostujući u Jutarnjem dnevniku, epidemiolog Vesna Šuljagić.

Prema njenim rečima, ona uprkos vakcini neće skidati masku ni posle druge doze, sve dok se ne dođe do kolektivnog imuniteta.

"Ja sam strogi infection control. Birnem o pacijentima i u bolnici tako da smo u obavezi da poštujemo mere. Moja poruka je vakcinisati se što više", navodi načelnica Odeljenja za prevenciju i kontrolu bolničkih infekcija Vojnomedicinske akademije.

Ne očekuje neželjene efekte vakcine.

"Treba misliti o slobodi nakon vakcinacije. Kad se dovoljno zaštitimo, to znači da ćemo moći da se vidamo s najmilijima, da putujemo, da lečimo sve pacijente, ne samo one od kovida."

Profesorka Šuljagić kaže da u početku pandemije imala strah od nepoznatog, ali da se danas, kad je upoznala virus, plaši njegovih posledica.

"Videli smo da nije naivan, oni koji su pobedili završavaju na klinikama za neurologiju, pulmologiju, ovaj virus narušava opšte stanje i zato moramo da se orijentišemo na prevenciju koja će nam pomoći da u drugom delu godine budemo optimističniji", dodaje dr Šuljagić.

Komentarišući trenutno manje novozaraženih, profesorka ponavlja da nema opuštanja, i da se zbog komplikacija mora održavati pozornost.

"Moja poruka je: vakcinišite se čim budete mogli, to je svetlo na kraju tunela, bez straha, godinu dana je dugo i ovo je pobeda nauke", zaključila je profesorka Šuljagić.

"PREŽIVELI SMO PRAVI CUNAMI" Zamenica direktora Infektivne klinike o radu u crvenoj zoni, gubitku pacijenata i šta im daje snagu da NASTAVE BORBU

Infektivna klinika podnela je najveći teret epidemije koja je trajno izmenila ne samo Srbiju već i ceo svet. Tihi heroji, lekari koji su danonoćno bdeli na najtežim pacijentima nisu se busali u prsa, nisu se žalili na uslove rada, na umor. Jedna od onih koji su dane provodili u crvenoj zoni je dr Ivana Milošević, zamenica direktora Infektivne klinike.

U novogodišnjem razgovoru za "Blic" govori o tome šta je njenim kolegama i njoj najteže palo u prethodnih devet meseci, kako je izgledala borba za svaki život, kao i šta će vakcinacija doneti. Izbegava euforiju, smatra da je mnogo toga tek pred zdravstvenim radnicima, a reč "umor", makar za nju je zabranjena.

- Deplasirano je da govorim o umoru. Od marta naš život i rad imaju sasvim novu dimenziju u kojoj je sve podređeno radu sa obolelima od kovida. Mnogo zdravstvenih radnika se razbolelo, nažalost neki su i preminuli. Priča o umoru bila bi, u najmanju ruku, neukusna kada pomislim na sve njih - počinje priču dr Milošević.

Jasno je svakome da su lekari stradali tokom epidemije, da je iza njih godina bez sna, bez porodica, godina rizika i konstantne opasnosti. Ipak, kao i "umor", dr Milošević izbegava i reč "uspeh".

- Možda je najpribližnije da kažem da je nas je zadesio "profesionalni cunami" koji je prevazišao sve sa čim smo se dotad susreli. Na našim bolesnicima je da procene koliko smo bili uspešni. Rekla bih da se, uprkos svim izazovima, nijednog trenutka nismo predali - navodi ona.

U crvenoj zoni dr Milošević je sa svojim kolegama provodila sate u kontinuitetu, bez hrane, vode, bez telefona... Samo borba, pacijenti, pištanje respiratora....

- Za zdravstvene radnike gubitak bolesnika je uvek najteža stvar. Rad u crvenoj zoni to nije promenio. Infektivne bolesti uvek nose rizik od toga da se mi lekari i sestre razbolimo. Sada postoji i opterećenje da bolest može da se prenese i ukućanima, što posao čini dodatno težim.

Kaže da o bolesti danas znamo mnogo više nego pre godinu dana kada se prvi slučaj zaraze pojavio u Kini. Svi zajedno smo učili. Građani da zaštite sebe i porodicu, da nose maske, da peru ruke češće nego ikada pre. Promenili smo način života, smanjili broj kontakata, promenili ishranu... Shvatili, da kada mora, možemo da budemo zatvoreni u kućama i po 72 sata. Lekari su pratili trendove, slušali preporuke Svetske zdravstvene organizacije, svakom pacijentu predano pristupali...

- Upoznali smo bolest jako dobro, a ono što se nije promenilo jesu mere prevencije na kojima od početka insistiramo. Sada se pojavila vakcina kao svetlo na kraju tunela, što nam daje snagu da idemo dalje - navodi naša sagovornica.

Insistira na tome da je vakcinacija najznačajnija tekovina ne samo medicine već i civilizacije u celini.

- Najbrži način da se vratimo životu koji smo živeli pre kovida je masovna vakcinacija, u što kraćem roku - jasna je dr Milošević.

Novi sojevi korone zabrinuli su epidemiologe širom planete. U Srbiji ih još nema, ali nije prijatno slušati vesti iz Velike Britanije. Taman kada smo pomislili da je kraj jednogodišnjoj agoniji blizu, loše vesti su se proširile. Pitali smo dr Milošević da li je vakcina delotvorna i u slučaju novih sojeva.

- Vakcina je imunogena i za nove sojeve virusa. To su promene u virusu koje su očekivane i prema dostupnim informacijama mogu da utiču na stepen zaraznosti virusa, ali ne bi trebalo da menjaju stepen

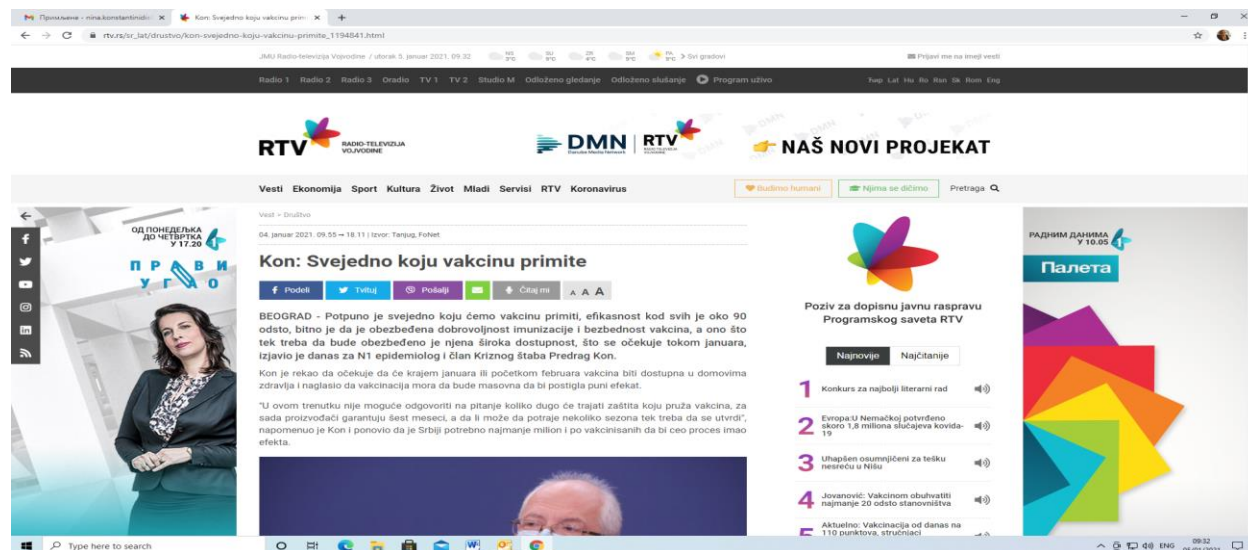

zaštite od vakcinacije - objašnjava ona i ponavlja da je važno da nas se što više, što je moguće brže vakciniše.

Radujemo se obnovljenoj klinici

Najavljuje se rekonstrukcija Infektivne klinike? Šta će to značiti za zaposlene, a šta za pacijente?

- Rekonstrukcija je započeta neposredno pre početka pandemije. Sve vreme radimo u zgradama koje se obnavljaju od najgrubljih do najfinijih radova. To nam je otežavalo rad, ali se radujemo, jer renovirani deo ni po čemu ne liči na uslove u kojima sada radimo. Biće to nova klinika na mestu stare sa skoro stogodišnjom tradicijom. Ne treba da objašnjavam koliko to znači ljudima koji se leče ovde.

Kon: Svejedno koju vakcinu primite

BEOGRAD - Potpuno je svejedno koju ćemo vakcinu primiti, efikasnost kod svih je oko 90 odsto, bitno je da je obezbeđena dobrovoljnost imunizacije i bezbednost vakcina, a ono što tek treba da bude obezbeđeno je njena široka dostupnost, što se očekuje tokom januara, izjavio je danas za N1 epidemiolog i član Kriznog štaba Predrag Kon.

Kon je rekao da očekuje da će krajem januara ili početkom februara vakcina biti dostupna u domovima zdravlja i naglasio da vakcinacija mora da bude masovna da bi postigla puni efekat.

"U ovom trenutku nije moguće odgovoriti na pitanje koliko dugo će trajati zaštita koju pruža vakcina, za sada proizvođači garantuju šest meseci, a da li može da potraje nekoliko sezona tek treba da se utvrdi",

napomenuo je Kon i ponovio da je Srbiji potrebno najmanje milion i po vakcinisanih da bi ceo proces imao efekta.

Dodao je da će, prema informacijama koje poseduje, biti dovoljno vakcina za sve koji budu hteli da je prime, ali da treba imati u vidu da je jak "antivakcinalni" pokret, kao i da naši eminentni stručnjaci "nesvesno učestvuju" u zbunjivanju građana i odlaganju odluka o vakcinaciji, slanjem poruka o "različitosti" vakcina.

Naglasio je da je apsolutno svejedno koju vakcinu će građani primiti jer "možemo sebi da priuštimo izbor zato što Agencija za lekove i medicinska sredstva (ALIMS) kao nadležno i stručno telo izdaje sertifikate".

"Zato nije opravdana bilo kakva briga ili strah od toga da li će neka vakcina biti bolja ili gora, ali je razumljiv", ocenio je Kon.

"Građani imaju pravo da imaju svoje afinitete i brigu, da slušaju svoje lekare, ali to oklevanje može da bude gubljenje vremena, jer treba da iskoristimo ovaj trenutak da podignemo kolektivni imunitet", poručio je Kon.

Na pitanje da li veruje da će se uskoro ispuniti njegova novogodišnja želja, koju je objavio na svom zvaničnom Fejsbuk profilu, da Krizni štab bude raspušten, Kon je odgovorio da su želje jedno a realnost drugo i da veruje da će medicinski deo Kriznog štaba biti "potreban" barem do polovine ove godine.

Ne oklevati sa vakcinacijom

Predrag Kon je izjavio da je Krizni štab već obavio sve što je bitno, a da će potreba za delom Štaba postojati bar još pola godine.

Kon je za RTS rekao da je posle prva dva talasa Kovida-19, 27,5 odsto ljudi bilo u kontaktu sa virusom, a sa trećim krugom, to je oko 35-40 odsto.

"Potrebno je da 60 odsto ljudi bude imuno, a za to je potrebno da se vakciniše oko milion i po građana Srbije. To sada zavisi isključivo od nas", rekao je Kon.

On je istakao da vakcinu treba što pre upotrebiti, jer brzina organizovanja vakcinisanja direktno utiče na tok pandemije.

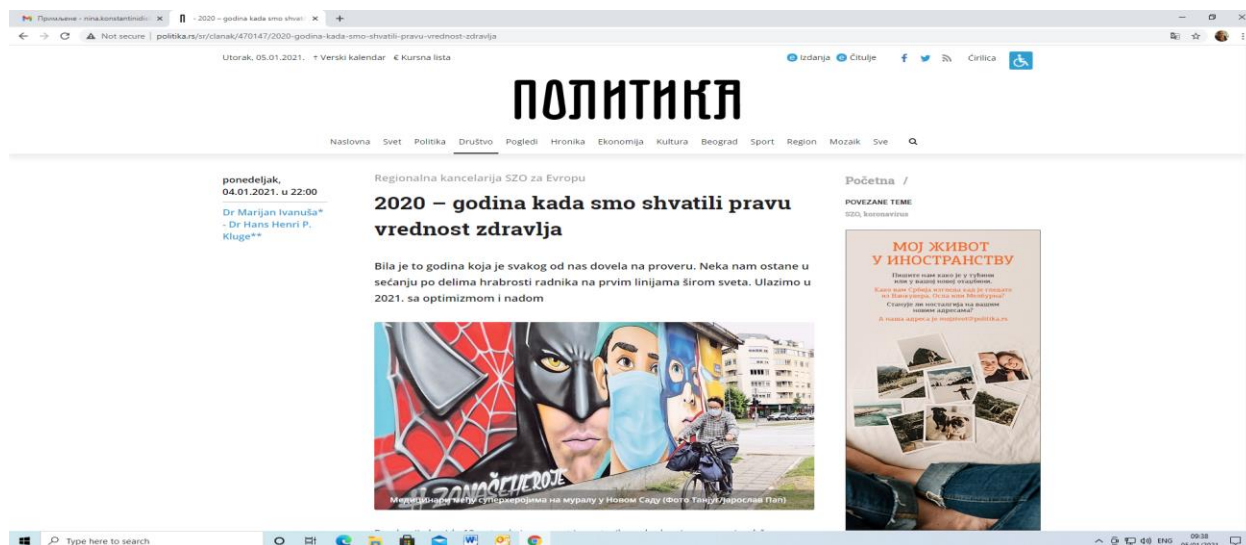
"Oklevanje sa vakcinacijom je nešto najgore što može da nam se desi", smatra Kon.

On je dodao da treba jasno reći da su sve vakcine bezbedne, a sve ostalo je pitanje afiniteta prema nekoj od vakcina.

Kon je naveo primer Izraela, koji je za desetak dana vakcinisao više od milion ljudi, dok vakcinacija dosta sporije ide u SAD.

Kaže da treba očekivati da situacija bude bolja iz dana u dan, ali dodaje da ćemo osetiti posledice većih okupljanja i šetnji, posebno u Beogradu, posle Božića

ПОЛИТИКА

2020 – godina kada smo shvatili pravu vrednost zdravlja

Bila je to godina koja je svakog od nas dovela na proveru. Neka nam ostane u sećanju po delima hrabrosti radnika na prvim linijama širom sveta. Ulazimo u 2021. sa optimizmom i nadom

Pandemija kovida 19 potresla je ceo svet i zaustavila svakodnevnicu u mnogim državama. Virus je zahvatio naše narode, zajednice i živote, koristeći se nedostacima u našoj spremnosti za vanredne situacije, slabostima zdravstvenih sistema i nejednakostima u našim društvima. Nastala je globalna zdravstvena kriza. Sada kada se ova godina završila i ulazimo u 2021. godinu, šta možemo da kažemo da smo naučili, šta smo postigli i ima li nade na pomolu?

Iskustvo je pokazalo da zdravlje određuje razvoj, pojedinačni i kolektivni. Na svakom koraku životnog puta potrebna nam je podrška za promociju zdravlja i blagostanja. Pohađanje škole je dragoceno za socijalizaciju dece; pružanje socijalne zaštite je od vitalnog značaja kada se gubi posao; stvaranje okruženja za podršku i kvalitetnu negu nudi starijim ljudima dostojanstvo koje zaslužuju.

Odgovor na pandemiju je zahtevao mnogo više od samog lečenja. Uvidi u ljudsko ponašanje i kulturne norme bili su presudni za borbu protiv umora od kovida i dezinformacija koje se šire društvenim mrežama. Naučili smo da moramo efikasnije da uključimo zajednice da bi one same bile deo rešenja. I da će mere, samo kada su naučno opravdane i kulturološki prihvatljive, biti efikasne.

Zdravstveni sistemi su morali da se prilagode brzinom bez presedana da bi zadovoljili raznolike i složene potrebe. Uspostavljeno je pružanje zdravstvenih usluga na dva koloseka gde su osnovne usluge pružane paralelno sa uslugama usmerenim na odgovor na pandemiju.

Nauka i istraživanje su bili neophodni za naš odgovor – od razvoja dijagnostike, istraživanja u lečenju, do proizvodnje vakcina do sada neviđenom brzinom.

Naši zdravstveni radnici su cenjeni profesionalci, koji zaslužuju naše nepokolebljivo poštovanje i zahvalnost. Njima je takođe potrebna odgovarajuća društvena, psihološka, fizička i finansijska podrška, kako bi se zaštitilo njihovo zdravlje i blagostanje i garantovali održivi, funkcionalni zdravstveni sistemi tokom pandemijskog odgovora ali i nadalje.

Radnici na prvim linijama – nastavnici, socijalni radnici, radnici u opštinama i poštama, vozači autobusa, zaposleni u prodaji prehrambenih proizvoda i mnogi drugi – koji su ranije bili nevidljivi i potcenjeni, održavali su funkcionisanje naših društava.

Viđali smo inspirativne primere solidarnosti, ljudske domišljatosti kao i primere kolektivnog i pojedinačnog razumevanja u svim krajevima evropskog regiona SZO. Ljudi su pokazali izuzetnu otpornost, optimizam i velikodušnost.

Zdravstveni sistem u Srbiji je bio u mogućnosti da odmah odgovori na pandemiju organizovanjem sistema na dva koloseka i kontinuiranim pružanjem zdravstvenih usluga kako kovid pacijentima tako i ostalima. U vrlo kratkom periodu izgrađene su dve nove bolnice sa ciljem da se dodatno podrži odgovor zdravstvenog sistema na pandemiju u Srbiji. Pored zdravstvenog i sistem socijalne zaštite je pokazao posvećenost spašavanju života starijih osoba u domovima za stara lica, a SZO će nastaviti da podržava oba sistema u Srbiji u odgovoru na kovid 19.

Mnogo je primera solidarnosti i velikodušnosti sa zdravstvenim radnicima, ali i unutar zajednica što pokazuje da se u ovim izazovnim vremenima možemo osloniti na ljude u Srbiji.

Godina 2020. ukazala je na to da zdravlje nije samo briga pojedinca, već zahteva ulaganje zajedničkih napora.

Svi moramo igrati ulogu u oblikovanju budućnosti koja nam je potrebna. To se može postići samo stavljanjem zdravlja i ravnopravnosti u središte svih politika. Zdravstvena strategija Kancelarije SZO za Evropu „Ujedinjenom akcijom za bolje zdravlje” temelji se na onome što građani očekuju od svojih zdravstvenih vlasti kako bi gradili jake zajednice i zdravo okruženje. Zbog toga moramo ljudima da garantujemo pravo na univerzalni pristup kvalitetnoj nezi, da ubrzamo mere za smanjenje nejednakosti u zdravstvu i ojačamo vođstvo u javnom zdravlju na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou. Ovo je ambiciozan program, ali ga zajedno možemo postići. Ljudi sve češće – i s pravom – pozivaju svoje zdravstvene vlasti na odgovornost da ispune ta očekivanja i da „nikoga ne zaborave”.

Nakon iskustva sa kovidom 19, jasno je da je izgradnja snažnih, održivih, ravnopravnih i odgovornih zdravstvenih sistema u interesu svih. Zdravlje je od ključne važnosti za ostvarivanje ekonomskog razvoja i društvenog jedinstva.

Da bi nas pvela u novom pravcu, Kancelarija SZO za Evropu okupila je različita stručna i politička mišljenja. Jedno od njih je Panevropska komisija za zdravstvo i održivi razvoj, koja se sastoji od

stručnjaka iz različitih oblasti, uključujući bivše šefove država i vlada, ugledne naučnike i ekonomiste, šefove zdravstvenih i socijalnih ustanova i lidere finansijskih institucija. Komisija planira, imajući u vidu uticaj pandemije, promene koje su potrebne u društvu, sa ciljem da se zdravlje uzdigne na vrh političke agende. Pružiće smernice o načinu investiranja u zdravstvo, zdravstvene sisteme i sisteme socijalne zaštite u korist svih segmenata društva.

2020. godina nas je naučila da zdravlje ne možemo uzeti zdravo za gotovo, i da je zdravstvena zaštita zaista efikasna i štiti zdravlje samo ako je svima dostupna. Ako želimo da se zaštitimo od budućih kriza, ne smemo nikoga da zaboravimo.

2020. godine kovid 19 je preokrenuo sve što smo smatrali normalnim.

Bila je to godina koja je svakog od nas dovela na proveru.

Neka nam ostane u sećanju po delima hrabrosti, optimizma i velikodušnosti radnika na prvim linijama širom sveta. Ulazimo u 2021. godinu sa optimizmom i nadom nadahnuti saznanjem da je naš odgovor na pandemiju zasnovan na nauci i snažno utemeljen na učešću zajednice.

I radujmo se bliskom vremenu kada ćemo moći zajedno sa porodicom i prijateljima da proslavimo sve velike i male stvari u životu.